

travelbook

Mediolan i Lombardia

Bezdroža

ERGO
HESTIA®

Tekst: Beata Pomykalska, Paweł Pomykalski

SPIS TREŚCI

Redaktor prowadzący: Maciej Żemojtel
Aktualizacja: Nikolettta Kula
Redakcja: Nikolettta Kula
Projekt graficzny i skład: Sabina Suchy
Zdjęcia: shutterstock.com, stock.adobe.com
Opracowanie kartograficzne: Rafał Bletek
Źródło pochodzenia danych kartograficznych: OpenStreetMap.org
Okładka: materiały graficzne zostały wykorzystane za zgodą stock.adobe.com

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Helion S.A.
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 2309863
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
[www: bezdroza.pl](http://www.bezdroza.pl) (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!
Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:
bezdroza.pl/user/opinie/bemel4
Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie IV
ISBN: 978-83-289-1779-8
Copyright © Helion S.A., 2025

■ ATRAKCJE MEDIOLANU I LOMBARDII..... 6

■ INFORMACJE KRAJOZNAWCZE 15

Refleksje nad mapą 16

Charakterystyka geograficzna . 16

Spotkania z naturą..... 17

Ludzie, język, historia 19

Ludność 19

Język..... 19

Dzieje Mediolanu 20

Moda ze stolicy mody 27

Miejsce w kulturze..... 28

Mistrzowie malarstwa 28

Muzyka 30

Film..... 30

Smaki i smakołyki 31

Kawa 32

Kulinarne ciekawostki

z Mediolanu 34

Wina lombardzkie..... 36

Stodczyce 36

■ MEDIOLAN 37

Plac Katedralny..... 45

Katedra Narodzenia NMP 46

Pałac Królewski..... 50

Palazzo dell'Arengario..... 51

Galeria Wiktora Emanuela II 52

Teatro alla Scala..... 53

Palazzo Marino 54

Palazzo della Ragione 55

Palazzo dei Giureconsulti 55

Plac Mercanti 56

Biblioteka Ambrożyńska

i Pinakoteka 56

Pałac Boromeuszów 58

Gmach Giełdy..... 58

Muzeum Archeologiczne..... 59

Kościół św. Maurycego 59

Antyczne ruiny przy Via Brisa.... 60

Bazylika Matki Boskiej

Łaskawej 60

Kościół św. Wiktora..... 62

Muzeum Nauki i Techniki

Leonarda da Vinci 63

Bazylika św. Ambrożego..... 64

Via Torino..... 66

Bazylika św. Wawrzyńca 67

Brama Ticinese..... 68

Bazylika św. Eustorgiusza..... 68

Kanały Navigli..... 69

Torre Velasca 70

Uniwersytet Mediolański 71

Kościół św. Nazariusza 71

Kościół św. Bernarda..... 72

Rotonda di Via Besana 72

Kościół Santa Maria

della Passione..... 73

Zamek Sforzów 74

Park Sempione..... 76

Pinakoteka Brera..... 78

Kościół Matki Boskiej

z Góry Karmel 80

Kościół św. Symplicjusza..... 80

Północne bramy miejskie 81

Kwartał Mody 82

Zakupy – co i gdzie kupić?.... 84

Archi di Porta Nuova 83

Galeria Sztuki Współczesnej 86

Muzeum Historii Naturalnej 86

Palazzo Castiglioni 87

Milano Centrale..... 87

Wieżowiec Pirelli 88

Projekt Brama Nowa 89

Kup książkę

Poleć książkę

Cimitero Monumentale	90
Klasztor Chiaravalle.....	91
CityLife, czyli eksperyment urbanistyczny	92
Kartuzja w Garegnano.....	94
Siedziba i Muzeum Alfya Romeo.	96
Monza.....	97

■ MIASTA LOMBARDII 99

Bergamo	100
Wschodnia część starówki	101
Piazza Vecchia.....	102
Bazylika Matki Bożej Większej.....	103
Zachodnia część starówki	105
Atrakcje Dolnego Miasta	105
Crespi d'Adda.....	109
Lodi.....	110
Pawia.....	112
Ponte Coperto	113
Bazylika San Michele Maggiore.....	113
Kościół św. Teodora	114
Katedra Santo Stefano Martire	114
Uniwersytet.....	115

Kościół Santa Maria del Carmine	116
Zamek Viscontich	117
Kościół San Pietro in Ciel d'Oro.....	117
Certosa di Pavia	118
Vigevano.....	121
Piazza Ducale	121
Zamek	122
Brescia.....	123
Piazza del Foro.....	123
Kompleks San Salvatore- -Santa Giulia.....	124
Castello di Brescia.....	126
Piazza della Loggia	127
Piazza Paolo VI.....	128
Piazza della Victoria	129
Południowa część starówki ...	129
Cremona	131
Piazza del Comune	132
Inne zabytki starówki.....	134
Mantua.....	136
Katedra San Pietro.....	138
Palazzo Ducale	138
Palazzo del Broletto.....	139

Palazzo della Ragione.....	139
Rotunda San Lorenzo.....	140
Bazylika Sant'Andrea.....	140
Kościół San Francesco	141
Pierożki z Mantui	142
Palazzo Te	144
Sabbioneta	145

■ JEZIORA

PRZEDALPEJSKIE 147

Jeziro Garda	149
Sirmione	151
Padenghe sul Garda	152
Riva del Garda.....	153
Malcesine.....	153
Torri del Benaco.....	154
Caprino Veronese Spiazzi	155
Lazise	155
Isola del Garda	155

Sanktuaria podalpejskiej

przyrody	156
Jeziro Iseo	159
Monte (wyspa)	159
Lovere	160

Zone.....	162
Capo di Ponte	162
Jeziro Como.....	163
Como (miasto)	167
Ossuccio.....	171
Tremezzina	171
Gravedona	172
Chiavenna	172
Colico	173
Lecco	173
Bellagio	174
Jeziro Maggiore.....	175
Arona	175
Stresa	176
Wyspy Boromejskie	176
Verbania	178
Cannobio.....	179
Angera	180

■ INFORMACJE

PRAKTYCZNE	181
Przed wyjazdem.....	182
Dojazd	184
Na miejscu	185
Informator A–Z	189

Kup książkę

Poleć książkę

ATRAKCJE

Mediolanu i Lombardii

Katedra

Jeden z największych i najstynniejszych kościołów Europy dominuje przy eleganckim placu Piazza del Duomo. Wejście (lub wjazd windą) na dach katedry dostarcza niesamowitych wrażeń, a także pozwala spojrzeć na świątynię z niecodziennej perspektywy. Można dokładnie zobaczyć detale architektoniczne i przekonać się, że każdy element jest prawdziwym dziełem sztuki. ➔ *Zob. s. 46*

Pinakoteka Brera

Jedna z najważniejszych galerii sztuki w Europie. W swoich zbiorach posiada liczne arcydzieła, m.in. *Madonnę z Dzieciątkiem w otoczeniu świętych* Piera della Francesca, *Oplakiwanie zmarłego Chrystusa* Andrei Mantegni, *Zaślubiny Marii* Rafaela i *Pocątnek Francesca* Hayeza. ➔ *Zob. s. 78*

Pinakoteka Ambrozjańska

Galeria mniej popularna niż słynna Brera, jednak warto tu wstąpić, by obejrzeć *Portret muzyka* Leonarda da Vinci, a także inne wielkie dzieła: karton do *Szkoły Ateńskiej* Rafaela, *Kosz z owocami* Caravaggia i *Madonnę del Padiglione* Botticellego. ➔ *Zob. s. 56*

Kup książkę

Poleć książkę

Miejsce w kulturze

■ MISTRZOWIE MALARSTWA

Pierwszym wielkim malarzem związanym z Lombardią jest **Andrea Mantegna**, urodzony w 1431 r. w okolicy Vicenzy. W 1460 r. rozpoczął pracę na dworze Gonzagów w Matui, gdzie stworzył fresk na suficie Camera degli Sposi w Palazzo Ducale. Po opuszczeniu Mantui namalował w 1480 r. jeden ze swoich najświetniejszych obrazów: *Optakiwanie zmarłego Chrystusa*, prezentowany dziś w Pinakotece Brera w Mediolanie. Kolejnym sławnym dziełem, które tu można zobaczyć, jest *Poliptyk ze św. Łukaszem*. Inne obrazy znajdują się w galeriach w Londynie, Florencji, Nowym Jorku, Madrycie. Artysta był prekursorem miedziorytu, na którym wzorował się później Albrecht Dürer. Za szczególnie cenne w jego obrazach uważa się doskonałe wykorzystanie perspektywy.

W 1474 r. na dworze Sforzów w Mediolanie pojawił się malarz i architekt **Donato Bramante**. Urodził się w 1444 r. w prowincji Pesaro e Urbino, region Marche. W młodości pobierał nauki u tak wielkich mistrzów, jak Piero della Francesca

i Andrea Mantegna. Stał się wybitnym przedstawicielem stylu renesansowego, pracował w Lombardii, m.in. w Pawii, Vigevano, a być może także w Legnano. Jemu jest przypisywane również prezbiterium kościoła Santa Maria delle Grazie w Mediolanie oraz projekt trzech krużganek w bazylice Sant'Ambrogio. W 1499 r. pod protektorem kardynała della Rovere (późniejszy papież Juliusz II) udał się do Rzymu, w którym spędził 15 lat jako główny architekt papieski. W Pinakotece Brera można podziwiać jego dwa obrazy: *Chrystus przy kolumnie* oraz *Heraklit i Demokryt*.

Niewiele później, bo w 1482 r., w Mediolanie rozpoczął działalność jeden z najwybitniejszych przedstawicieli renesansu – **Leonardo da Vinci**. Miał wówczas 30 lat i za sobą niezwykle płodny artystycznie pobyt we Florencji. Nowy etap życia rozpoczął na dworze Lodovico Sforzy, któremu przedstawił się jako... znakomity konstruktor maszyn wojennych, mostów oraz fortyfikacji. Podobno na końcu tylko wspominał o swoich zdolnościach malarskich. Zamieszkał

■ Galeria Pinakoteki Brera

Kup książkę

Poleć książkę

■ Wnętrze kościoła Santa Maria presso San Satiro w Mediolanie

u braci Ewangelisty i Ambrogia de Predis koło Porta Ticinese. Z czasem dostał się bliżej księcia i zyskał tytuł nadwornego malarza. Był też jednak naukowcem, wynalazcą, badaczem ludzkiego organizmu. Od wielu lat są odnajdywane jego zapiski i rysunki. Część z nich, wraz z wykonanymi na ich podstawie drewnianymi modelami, jest prezentowana w mediolańskim Muzeum Nauki i Technologii im. Leonarda da Vinci. Zapamiętany został jednak przede wszystkim jako wybitny artysta. Na dworze Sforzów stworzył swoje najważniejsze dzieła: *Dama z gronostajem (łasiczką)*, *Madonna w grocie* oraz *Ostatnia Wieczerza*. Najprawdopodobniej ok. 1500 r. znów przeniósł się do Florencji, gdzie dalej intensywnie tworzył i w znacznym stopniu wpływał na wygląd miasta. Sześć lat później powrócił do Mediolanu. Ukończył wtedy swoje kolejne słynne dzieła, m.in.: *Madonna wśród skał* (druga wersja *Madonny w grocie*), *Mona Lisa*, *Święta Anna Samotrzęć*, *Leda z łabędziem*. Zmarł w 1519 r.

Po wielkich artystach doby renesansu swoje piętno w sztuce odciśnął **Giuseppe Arcimboldo**. Ten urodzony w 1527 r.

w Mediolanie kontrowersyjny malarz manierystyczny tworzył specyficzne portrety złożone z martwej natury – warzyw, owoców, kwiatów i ryb, czasem książek i sprzętów domowych. Karierę zaczął jako twórca fresków i witraży do miejscowych kościołów. Później pracował nie tylko w rodzinnych stronach, ale także w Pradze i Wiedniu – w 1562 r. stał się portrecistą Ferdynanda I Habsburga, a później Maksymiliana II i jego syna Rudolfa II na dworze w Pradze.

W 1571 r. w Mediolanie urodził się **Michelangelo Merisi da Caravaggio**, który zrewolucjonizował malarstwo włoskie i wprowadził je w estetykę baroku. Jego ojcem był Fermo Merisi, dekorator siedziwy Sforzów. Jego malarstwo cechuje się niezwykłym realizmem, ważnym tematem jest ludzkie ciało ze wszystkimi wadami, bez niepotrzebnej idealizacji. Sporo uwagi poświęcił tematyce religijnej. Postępował się bardzo ostrym światłocieniem, czasem nazywa się go „mistrzem światła i ciemności”. Tworzył w Wenecji, Rzymie, na Sycylii i Malcie. Jego dzieła znajdują się we wszystkich najważniejszych muzeach świata. W Mediolanie można obejrzeć

Katedra Narodzenia NMP

Dominującym punktem Piazza del Duomo jest wspaniała katedra Narodzenia Najświętszej Marii Panny, jeden z najbardziej rozpoznawalnych budynków Mediolanu i całego świata. Jej budowa rozpoczęła się w 1386 r. i trwała ponad 500 lat, choć konsekrowano ją już w 1418 r. Niektórzy twierdzą jednak, że dopiero rok 1965, w którym ukończono ostatnie drzwi, można uznać za datę zakończenia budowy katedry. Dzięki temu reprezentuje różne style architektoniczne, głównie barok i neogotyki. Fasada została ukończona w XIX w. na polecenie Napoleona, który tutaj koronował się na króla Włoch. Stąd neogotyckie okna ostrołukowe i sterczyzny.

Świątynia zachwyca bogactwem elementów dekoracyjnych: zdobi ją 135 pinakli, 96 gargulców oraz blisko 3,5 tys. figur o wysokości 3-4 m przedstawiających świętych – wszystkie one łącznie ważą

■ Misternie zdobione pinakle i fuki przyporowe

ponad 325 tys. ton! Nad dekoracją świątyni pracował sztab wybitnych artystów z całej Europy.

Katedra ma 158 m długości i 93 m szerokości, a w jej wnętrzu może się zmieścić nawet 40 tys. osób. Zajmuje powierzchnię 11,5 tys. m². Pięcionawowe wnętrze jest przedzielone rzędami 52 masywnych **kolumn** symbolizujących 52 tygodnie roku.

Wnętrze jest nakryte **sklepieniem krzyżowym**. Na lewo od wejścia są widoczne schody prowadzące na dół, do pozostałości po wczesnochrześcijańskiej **bazylice św. Tekli** i do osmiobocznego **baptysterium** (Battistero Paleocristiano), w którym, jak chce miejscowa legenda, w 387 r. św. Ambroży ochrzcił św. Augustyna. Wnętrze zdobią piękne witraże, w większości pochodzące z 2. poł. XV w. W sumie na 55 witrażach przedstawiono aż 3600 postaci.

■ Monumentalna nawa główna

Prezbiterium z 2. poł. XVI w. zostało zaprojektowane przez Pellegrina Tibaldiego na zlecenie św. Karola Boromeusza. Jest utrzymane w stylu typowym dla okresu kontrreformacji. Za ołtarzem znajdują się drewniane stalle z płaskorzeźbami z lat 1572-1620, które przedstawiają żywot św. Ambrożego. Pod prezbiterium znajduje się **krypta św. Karola Boromeusza**, a w pobliżu **skarbiec** mieszący dzieła sztuki, naczyńia oraz szaty liturgiczne.

Czerwona lampka nad apsydą wskazuje miejsce, gdzie jest przechowywana jedna

z najważniejszych relikwii znajdujących się w katedrze – jeden z gwoździ, którymi Chrystus miał być przybity do krzyża. Gwóźdź co roku jest pokazywany wiernym podczas święta Podwyższenia Krzyża.

W prawym ramieniu transeptu znajduje się ciekawy manierystyczny **nagrobek Gian Giacomo Medicego**, brata papieża Piusa VI, a w lewym ramieniu transeptu pięciometrowy brązowy **kandelabr Trivulzia**, wspaniałe dzieło sztuki złotniczej z XII w. autorstwa znanego złotnika Nicola de Verdun. Jest on ozdobiony scenami

ŚWIĘTY AMBROŻY

Patronem Mediolanu jest **św. Ambroży**, wielka postać Kościoła katolickiego i prawosławnego. Urodził się w 339 r. w Trewirze w Niemczech. Po śmierci ojca matka z trójką dzieci przeniosła się do Rzymu, gdzie Ambroży zdobył wykształcenie. Po ukończeniu studiów przebywał na dworze prefekta Probusa w Sirmium (dziś Sremska Mitrovica w Serbii) i piastował stanowisko sędziowskie. Najprawdopodobniej w 370 r. został wybrany gubernatorem Ligurii i Emilii z siedzibą w Mediolanie, który wówczas był rezydencją cesarską. W tym czasie trwał w mieście spór między katolikami a arianami wspieranymi przez ówczesnego biskupa miasta Aukscencjusza. Po jego śmierci biskupem został wybrany Ambroży, w którym pokładano nadzieje na zakończenie konfliktu.

Nowy biskup ostro wystąpił przeciw arianom, zaciekle zwalczał tolerancję religijną cesarstwa i doprowadził do wydania przez Teodozjusza zakazu kultów pogańskich w 392 r. Gorliwie występował także przeciwko Żydom. Jednocześnie oddawał się działalności dobroczynnej i pogłębionym studiom teologicznym. Napisał wiele traktatów i miał udział w reformie liturgii. W czasie swojej posługi przyczynił się do powstawania wielkich bazylik w Mediolanie. Po śmierci w 397 r. jego relikwie złożono w poświęconej mu bazylice w Mediolanie. W Kościele katolickim wspomina się go 7 grudnia, a w prawosławnym 20 grudnia.

Kup książkę

Poleć książkę

Galeria Wiktora Emanuela II

Przy północnej pierzei placu znajduje się drugi po katedrze najstojniejszy budynek w stolicy Lombardii Galeria Wiktora Emanuela II (Galleria Vittorio Emanuele II). Jest to elegancki i reprezentacyjny pasaż handlowy, a rozmach, z jakim zaplanowano tę świątynię konsumpcji, zdumiewa i zachwyca. Budowa Gallerii rozpoczęła się w 1865 r., kiedy powzięto plan przebudowy miasta. Pracami kierował Giuseppe Mengoni, odpowiedzialny za przebudowę Piazza Duomo. Uroczyste otwarcie nastąpiło już dwa lata później, a gościem honorowym był król Wiktor Emanuel II, którego imię nadano obiektowi.

Olbrzymi budynek przecinają krzyżujące się ze sobą petnowymiarowe ulice, które zadaszono stalowo-szklanymi

konstrukcjami. Centralnym punktem jest ośmioboczny plac pod szklaną kopułą wysoką na 47 m, na którego posadzce widnieje **mozaika** przedstawiająca herb dynastii sabaudzkiej – biały krzyż na czerwonym tle. Dookoła są widoczne herby czterech największych włoskich miast: Turynu – byk, Rzymu – wilczyca, Florencji – lilia i Mediolanu – czerwony krzyż na białym tle. Mozaiki w tympanonach symbolizują Europę, Azję, Afrykę i Amerykę.

Dziś znajdują się tu eleganckie sklepy luksusowych marek, renomowane kawiarnie oraz księgarnie. Warto dodać, że księgarnie w Mediolanie mają siedziby w wielu prestiżowych lokalizacjach, a jedna należy do marki słynnego kreatora mody Armaniego.

Teatro alla Scala

Galeria Wiktora Emanuela II została tak zaplanowana, że łączy dwa bardzo ważne place miasta, czyli Piazza del Duomo z **Piazza della Scala**, przy którym w pierzei północno-zachodniej wznosi się Teatro alla Scala. Dużą zastugę w ukształtowaniu placu miał XIX-wieczny architekt Luca Beltrami. Centralny punkt placu zajmuje **posąg Leonarda da Vinci** z 1872 r. dłuta Pietra Magni, mediolańskiego rzeźbiarza.

Ktoś, kto spodziewa się tutaj tak pompatycznej architektury, jaką szczyć się opery w Paryżu czy w Wiedniu, będzie srogo zawiedziony. Gmach La Scali jest skromnym, niewysokim budynkiem z delikatnym, ale eleganckim detalem neorenesansowym, a ponad jego dach wystają współczesne budynki. Pomimo dosyć skromnej siedziby tutejsza opera wyprzedza rozpoznawalnością i prestiżem europejskie konkurentki, a na świecie porównuje się ją jedynie z nowojorską The MET.

Mediolański teatr operowy Teatro alla Scala został zbudowany przez Giuseppe Piermariniego w latach 1776–78. Specjalnie na uroczystość otwarcia Antonio Salieri przygotował operę *L'Europa*

riconosciuta do libretta Mattia Veraziego. Wybudowanie opery zainicjowała cesarzowa Maria Teresa, ponieważ rok wcześniej sponął tutejszy teatr dworski. Obiekt poważnie ucierpiał w 1943 r., ale odbudowano go już w rok po zakończeniu wojny. Dziś tradycyjne otwarcie każdego sezonu odbywa w dniu św. Ambrożego (7 grudnia), patrona miasta.

Scena zajmuje powierzchnię 1200 m² i jest jedną z największych we Włoszech, natomiast widownia o drewnianej konstrukcji, wykończona czerwonym aksamitem i pozłocanymi stiukami, może zmieścić nawet 2015 osób. We wnętrzu warto zwrócić uwagę na żyrandol wykonany w 1923 r. z czeskiego szkła – posiada aż 383 żarówki. W 1813 r. przy operze uruchomiono – ciesząc się do dziś niestabnącą renomą – **Szkołę Baletową**, a równo 100 lat później **Muzeum Teatralne** (Museo Teatrale), w którym można poznać historię tego teatru operowego, podziwiać kolekcję rzeźb, obrazów i porcelany, a także oryginalne partytury.

i Teatro alla Scala
www.teatroallascala.org
www.museoscala.org

Kup książkę

Poleć książkę

Lodi

Okolo 45 km na południowy wschód od Mediolanu, na prawym brzegu rzeki Addy leży miejscowość Lodi. W średniowieczu konkurowała z Mediolanem o pozycję w regionie, ale z czasem musiała ustąpić silniejszemu rywalowi.

Pierwsza osada została tu założona zapewne przez Celtów, a w czasach rzymskich nosiła nazwę Laus Pompeia. W 1111 r. Mediolańczycy całkowicie zniszczyli miasto, które – przy pomocy wrogiego Mediolanowi Fryderyka Barbarossa – zaczęło się odradzać już w połowie XII w. Korzystne położenie nad rzeką oraz w pobliżu szlaków komunikacyjnych sprzyjało rozwojowi gospodarczemu, tym bardziej, że mieszkańcy zadbali

o odpowiednią meliorację, działającą do dziś, czego efektem jest wysoko rozwinięte rolnictwo w regionie. W połowie XIV w. swoje wpływy nad Lodi rozciągnęła rodzina Viscontich, która tak jak we wszystkich swoich posiadłościach przyczyniła się do rozkwitu gospodarczego i powstania bardzo ciekawych obiektów, w tym zamku.

Główną ulicą starego miasta jest Corso Vittorio Emanuele II, które swój początek bierze przy **Piazza Castello** i wiedzie do tętniącego życiem **Piazza della Vittoria**. Przy pierwszym z placów wznoszą się pozostałości po XIV-wiecznym **zamku Viscontich**. W okresie XVI–XVIII w. zamek przebudowano, ale w czasach

przynależności do Austrii i rządów cesarza Józefa II Habsburga częściowo go rozebrano i pozbawiono funkcji obronnej.

Przy Piazza della Vittoria wznosi się **katedra Vergine Assunta**. Została ufundowana 3 sierpnia 1158 r., a więc w chwili, gdy rozpoczęto odbudowę miasta po zniszczeniu go przez Mediolan. Roboty budowlane zostały ukończone już w 1163 r., choć nad fasadą pracowano aż do 1284 r. Zdobią ją rzeźby z XIII w., a także elementy późniejsze, jak np. rozeta z XVI w. Wnętrze katedry jest trójnawowe. Zachowały się w nim malowidła i fragmenty fresków; szczególnie cenna jest późnogotycka polichromia *Sąd Ostateczny* w czwartej kaplicy. Najstarszą częścią kościoła jest krypta z romańską płaskorzeźbą z XII w., w której złożono relikwie miejscowego

biskupa św. Bassiana. Dzwonnica to rekonstrukcja wykonana w XVI w. po zawaleniu się oryginału.

Na lewo od katedry, od strony Piazza della Vittoria stoi **loggia** z popiersiami Gnejusza Pompejusza i Fryderyka Barbarossa, co niezwykle rzadkie w tych stronach. Poprzedza ona tradycyjny we włoskich komunach miejskich **Palazzo Broletto**. Jego historia sięga końca XIII w.; później przeszedł wiele zmian, w tym najważniejszą w 2. poł. XVIII w. Pośrodku dziedzińca stoi dawna chrzcielnica przekształcona w fontannę.

Tutejszą katedrę zdaje się jednak przyćmiewać **kościół Santa Maria Incoronata** będący perłą lombardzkiego renesansu. Wznosi się przy Via Incoronata odchodzącej w lewo z Piazza della Vittoria na wysokości loggii. Świątynia została zaprojektowana w 1488 r. przez Giovanniego Battagia, ucznia Donata Bramantego. Następnie prace nad jej powstaniem kontynuowali Gian Giacomo Dolcebuono i Giovanni Antonio Amadeo. Ponieważ została sfinansowana ze składek tutejszego mieszczaństwa, bywa nazywana *tempio civico* (świątynia obywatelska). Surowa fasada mocno kontrastuje z niezwykle dekoracyjnym wnętrzem. Wśród cennych dzieł widoczne są freski z XV w.

Przy odchodzącej od Piazza della Vittoria Via Marsala znajduje się kolejna świątynia – trójnawowy gotycki **kościół Sant'Agnese** z fasadą zdobioną terakotą i majoliką. W jego wnętrzu znajduje się **Poliptyk Galliani** Alberta Piazzy z 1. poł. XVI w., a także freski z XIV–XV w.

Spacerując po Lodi, odkrywamy jeszcze wiele świątyń. Na uwagę zasługuje znajdujący się we wschodniej części starego miasta, przy Via San Francesco, **kościół San Francesco** z końca XIII w. – jest to jeden z najlepiej zachowanych w mieście średniowiecznych zabytków. Reprezentuje przejście od architektury romańskiej do gotyckiej. We wnętrzu zobaczymy zachowane freski z XIV–XV w., których autorami byli miejscowi artyści naśladowcy Giotta.

Kup książkę

Poleć książkę

■ Isola del Garda

morza. Historia zamieszkiwania wyspy sięga najpewniej czasów rzymskich. W XIII w. pojawił się na niej **św. Franciszek** z Asyżu, który w 1221 r. założył tu erem. Przez kolejne dwa wieki klasztor przeżywał wzniości i upadki, aż w 1429 r. przybył na wyspę **św. Bernard** ze Sieny

■ DELICJE ZNAJĄ JEZIORA

Okolice Brescii słyną z produkcji żywności. Wytwarza się tu aż pięć rodzajów **wina**: Franciacorta, Botticino, Cellaatica, Curtefranca i Ronchi di Brescia. Na północnych zboczach wzniesienia Cidneo rozciągają się największe w Europie winnice położone w granicach miasta. uprawia się tu głównie – i to podobno już od czasów starożytnego Rzymu – lokalną odmianę białego winogrona invernenga. Inną ważną gałęzią produkcji rolnej jest **oliwa** z oliwek, szczególnie w okolicy jeziora Garda, lokalne gatunki to: Garda i Laghi Lombardi. Region Brescii słynie również z włoskiego kawioru, który produkuje się w miejscowości Calvisano, ok. 30 km na południe od miasta. Mieści się tu potężna farma, na której rocznie wytwarza się 25 t tego rarytasu.

i podjął się dzieła odnowy. Mnisi zajmowali się uprawą roli, pojawili się małe gaje oliwne, winorośle, cytrusy. W 2. poł. XV w. powstała szkoła filozoficzno-teologiczna. Także i to miejsce padło ofiarą sekularyzacyjnej polityki Habsburgów pod koniec XVIII w. i w 1778 r. klasztor został zamknięty. 100 lat później, dokładnie w 1870 r., wyspę zakupiła para książęca z Genui.

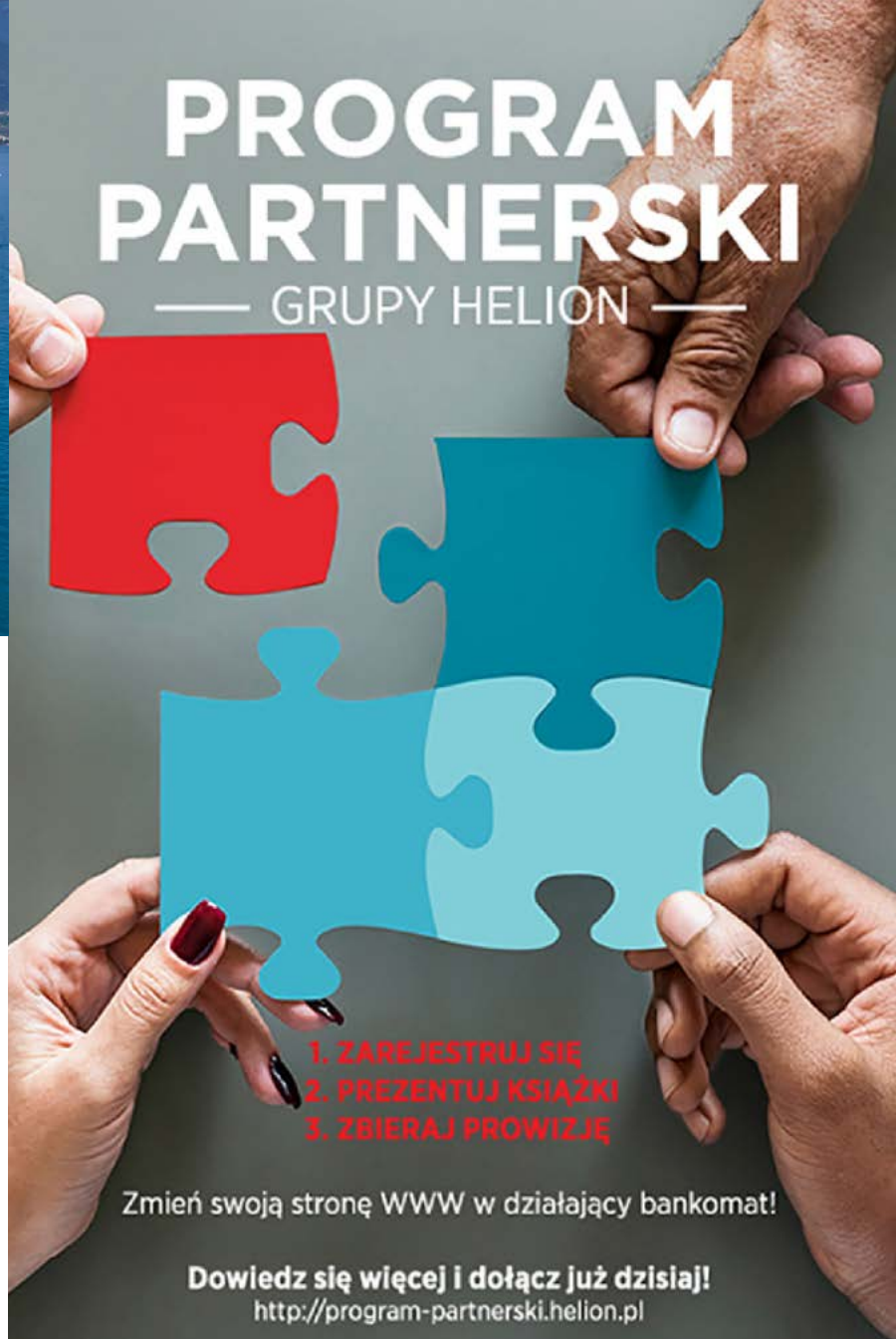
W latach 1890–1903 w centralnej części wyspy powstała **willa** w stylu neogotyku weneckiego według projektu Ligi Rovelliego. Otoczono ją rozległym ogrodem, w którym zasadzono egzotyczne rośliny. Po śmierci rodziców posiadłość odziedziczyła Anna Maria z mężem księciem Scipione Borghese, a następnie ich córka Livia, wydana za hrabiego Alessandra Cavazza z Bolonii. Wyspa do dziś jest prywatną własnością rodziny Cavazza, która wciąż tutaj mieszka.

<https://www.isoladelgarda.com>
zwiedzanie wyspy X–IV; wycieczka trwa ok. 2 godz.; połączenie promowe z Saló, Barbarano, Portese, Gardone Riviera, Bardolino i Gardy

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

Kup książkę

Poleć książkę

GRUPA
Helion

travelbook

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Mediolan i Lombardia

Lombardia to jeden z najbardziej atrakcyjnych regionów Włoch północnych. Znajduje się tu Mediolan – nowoczesna metropolia zwana drugą stolicą Italii, słynąca ze wspaniałej katedry, a także wiele innych historycznych miast. A przecież Lombardia to nie tylko bogata kultura miejska – to również cenne przyrodniczo Alpy, będące rajem dla wędrowców i narciarzy, oraz efektowne krajobrazowo jeziora przedalpejskie. Region warto odwiedzić także dla wyrazistej kuchni regionalnej i cenionych miejscowych win.

Imponująca **katedra mediolańska**

Średniowieczne **miasta**

Wyniosłe **szczyty Alp**

Jeziora przedalpejskie

Kuchnia i wina dla koneserów

Księgarnia internetowa:
bezdroza.pl

 Bezdroza

Sprawdź najnowsze promocje:
● <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
● <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
● <http://bezdroza.pl/newsletter>

ebook dostępny na:

ebookpoint

ISBN 978-83-289-1779-8

9 788328 917798

Cena: 42,90 zł